

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
VYCHADZAJÚ KAŽDÚ NEDEĽU NA 16 STRANÁCH.

Predplatná cena :

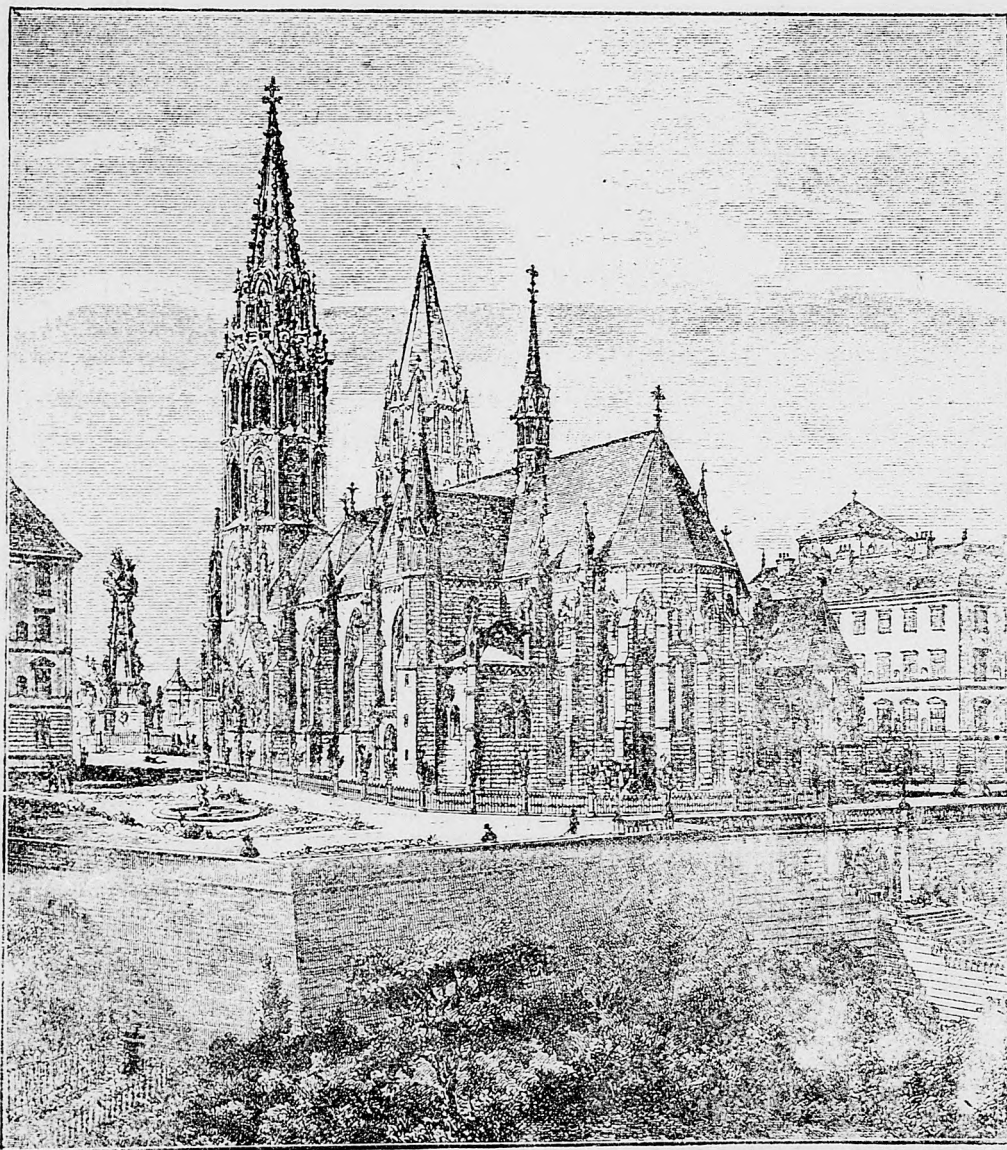
Na celý rok — — — — 2 zl. — kr.
Na pol roka — — — — 1 „ — „
Na štvrt roka — — — — „ 60 „
Jednotlivé číslo 4 kr.

Zodpovedný redaktor :

Dr. JOZEF JANDA.

Redakcia a vydavateľstvo : *Budapest,*
VIII. ker., Józsefkörút 35.

sem sa majú posielat predplatky, jako i do-
pisy do novin, ohlášky a náhodné reklamácie.
Cena jedného 5 stĺpcového malého riadku je
10 kr. Rukopisy sa naspak nedávajú.

Nádhorne obnovený chrám sv. Mateja v Budapešti.

S úprimnou dôverou prosíme priateľov našich zásad, aby naše noviny s apoštolskou horlivosťou rozširovali, pretože semeno našich vznešených úmyslov len tak budeme môcť rozsiať široko a sebe budúcnosť zabezpečiť.

Či je ešte potrebná ľudová strana?

Pod Bánffym, ktorý tak svedomite a spravodlivo vládri, ako to volby najlepšie dokazovali, mnohí vodcovia ľudu ztratili chuť a odhodlali sa, že celkom opustia pole verejného účinkovania. Teraz ale, čo Bánffy buchol a spravodlivo smýšľajúci Széll sa stal ministerpredsedom, zas tej mienky sú daktori, že netreba proti Széllovi bojovať, škoda je s ním za prst sa fahať.

No to by zle bolo, keby sme nasledovali týchto pánov. Prečo?

Jedine preto, lebo my sme síce spokojní s osobou Szélla, nenie sme ale spokojní a nesmieme byť spokojní s jeho programom a s jeho zásadami.

Széll verejne vyslovil, že v celej celkosti chce udžať cirkevnopolitické nové polozenie, že nepripustí a nedopustí žiadnej ani tej najmenšej zmeny v tomto ohľade. Ktorý dobrý kresťan môže v tejto veci Szélla nasledovať. Ktorý Kristu a jeho viere verný kresťan môže žiadať, aby zákony o civilnom manželstve, o civilných matrikách, o beznáboženstve neboly ústavnou a zákonom dovolenou cestou, tedy novým zákonom zmenené?? A veď Széll toto chce, tedy on nenie takým kresťanom, ktorý by nám za vzor môhol slúžiť. Ľudová strana za revisiu bojovala, bude bojovať, zakiaľ ju nevydobyje.

Ejha kleslí páni, čo poviete na toto mudrovanie? Máte ducha kresťanského, tedy vytrvať musíte v boji; kto do konca vytrvá, ten bude spasený.

Ale nielen pre cirkevnu politiku budeme i ďalej bojovať proti terajšej liberálnej vláde a strane.

Terajšia liberálna vláda nič nespomína o tom, že by chcela snížiť pozemkovú daň a uviesť bursovú daň. No my nedáme liberálom pokoja, zakiaľ neprevedieme aj tento bod. Opa-

kovať, zvučne opätovať budeme: Niže s pozemkovou daňou, a bursová daň je kde? Na burse vyhrá múdry figliar a špekulant za dve za tri minuty tisíce a milliony, a jakú daň platí od toho? Sedliak orie, seje, kosí, sváža, mláti, semeno a robotu kupuje, a príde ľadovec alebo ináč nehodný čas, a predsa zaplatí svoju daň, ktorá je dosť vysoká, a ktorú zvyšujú rozličné príračky. My spravodlivosť a rovnosť žiadame vo všetkom, tak i v záležitosti dane; a preto nedáme pokoja boju, zakiaľ nebude pozemková daň menšia, a bursová daň uvedená.

Čudno to vyzerá aj s volebným právom. A vláda aj o tomto mlčí.

V Uhorsku, kde je 17 millionov obyvateľov, do hromady je len 800 voličov; tí sú vytvorení z volbebného práva, ktorí znášajú ťarchu tej najtvrdšej práce. Širší základ treba dať volebnému právu. Prečo by nemohlo mať Uhorsko aspoň 2—3 milliony voličov; potom by ťažko bolo s peniazmi zvíťaziť; keby v jednom okrese bolo 3—4 tisíc voličov, kto by stačil hlasy kupovať? Tedy vobly by neboly judáské, volby by byly čistejšie.

Ľudová strana žiada, aby dielne, sklepy a úrady v nedeľu byly zatvorené. Ubohý robotník nech aspoň v nedeľu má odpočinok. A hľa liberáli nestoja o toto, či tedy ľudová strana nemá i ďalej proti nim bojovať?

A vám, ktorým záleží na tom, aby Uhorsko ešte jednú kresťanským sa stalo, aby ľud vo väčšej miere prišiel k právu, aby väčší zástoj hral pozemok, nežli banka, či by vám dovolilo svedomie klesať?

Nie, a storáz nie!

Nech žijú kresťanskí ľudáci, za Boha, za kresťanstvo, za vlasť a za kráľa bojujúci.

Čachtičan.

POLITICKÉ CHÝRY.

Smútok v rode kráľovskom. 75 r. starec, kráľovské knieža Ernest zomrel v Arcove 4. apríla. Z jeho bratov štyria už prv zomreli. Kráľ osobne vyslovil svoju sústrasť u kráľovského kniežata Rajnera, ktorý je bratom toho nebohého.

Zmena v ministerstve v Uhorsku. Hovorí politické kruhy, že v tom najkratšom čase ministri Lukáč, Plósz zadakujú a ministerpredseda Széll torbu ministerstva vnútra popustí, a vraj národní budú vymenovaní na tieto miesta. (Horánsky za ministra financií, Hodossy za ministra pravosúdia, Apponyi za ministra vnútra.) No z týchto kombinácií len túto tretiu považujeme predbežne za pravdepodobnú.

Biskupská porada má byť v primášovom paláci okolo stredy tohoto mesiaca.

Za hlavného župana serimskej stolice vymenovaný je tamejší bývalý podžupan Peter Gyurkovics.

Keď nenie peňazí, nenie ani protikandidáta. Že okres bývalého ministerpredsedy bra Bánffyho po jeho páde jednohlasne zvolil za vyslanca najväčšieho protivníka Bánffyho, G. Ugrona. Chceli tam postaviť aj protikandidáta, aby aspoň peniaze do obehu prišli, ale vládna strana slúbila len mravnú podporu, čili vplyv, lebo vláda nemá peňazí na volebné ciele. Vtedy sa tamejší mameluci usniesli, že neni-li peňazí, nebude ani liberálneho protikandidáta. Toto píše časopis „Nagyvárad“. Či sa to naozaj tak stalo, nevieme, no za nemožnosť to nepovažujeme. Či ale — jestli je to pravda — aj budúce všeobecné volby takto sa prevedú, to až potom uvidíme.

Čudnú podporu skytajú liberáli zo štátnych peňazí staroverským a grécko-katolíckym kňazom. Je síce pravda, že celá summa podpory sa pošle do rúk cirkevnej vrchnosti, lenže s tou poznámkou, aby cirkevná vrchnosť len tomu kňazovi dala podpory, ktorý donesie kvitanciu slúžnym podpísanú. Čo toľko znamená, že kňaz má závisieť od slúžného. Pekne vyzeráme! No zvlášte pod kalvinmi, pod Tiszom a Bánffyom bolo Uhorsko krajinou slobody.

Škandál srbskej cirkve v Uhorsku. Staroverský patriarcha srbskej cirkve v Karloci v poslednom čase prenasledoval veršeckého staroverského biskupa Gabriela Zmejanoviča, ktorý patriarchu obžaloval pre krádež. Brankovič nerovnú politiku viedol. Nešetřil nikoho, kto sa opovážil postaviť proti nemu. Už predtým ho jeden úradník obžaloval pre krádež, ktorú vec zastavila kúria. Pavel Eremita a Štefan Paulovics presvedčili sa o tom, že Brankovič väčšie

summy z kostolných a kláštorských peňazí minul, čo aj Gabrielovi Zmejanovicsovi oznámili, ktorý vec oznámil vláde a v odpise k metropolitickému súdu osvedčuje sa, že zakiaľ sa Brankovič pred súdom neočistí z tohto obviňovania, nechce mať nič s ním, jeho ďalšie úradovanie neuznáva za patričné, ba za ničomné ho považuje. — No sotva bude pán Brankovič dlho nadbiskupom srbskej cirkve v Uhorsku.

V Číne europejské veľmoci do árendy berú celé mestá a okolia zvlášte pri mori, a keď aj Čína nechce privoliť, preto vždy prevedú svoj plán. No to je taká árenda, že tá veľmoc do árendy vziatu zem už viac nevypustí zo svojich rúk, lež behom času to by celkom malo prejsť do jej vlastníosti. Čína dobre vie toto, a práve preto energične protestovala v poslednom čase, že by daktorá veľmoc sa mala opovážiť od nej dačo do árendy chcieť vziať. No kde privolenie bude schádzať, tam násilie pomôže.

Minister obchodu, Alexander Hegedús, cestoval cez veľkonočné prázdniny na východe, aby sa obznámil s tureckými, macedonskými a bulharskými pomerami a okolnosťami, ako by sme tam mohli svoje výroby na groš obrátiť. Kde sa len obrátil, všade dostal základnú informáciu.

O pozemkových knihách nový zákonný návrh chce zadať na krajinskom sneme minister pravosúdia dr. Alexander Plósz.

Ľudové shromaždenie sa chystá v Považí, aspoň nakoľko sme uvedomení, prevedie sa ono. No už by bol čas, aby sme sa zas znovu začali hýbať, lebo mnohých kleslých by bolo treba zas oduševniť. Nech žijú riaditelia najbližšieho ľudového shromaždenia.

Krajinský snem.

Snemovňa vyslancov.

5. apríla. Pojednával sa rozpočet ministerstva orby. Aleš P a p štedrejšie podporovanie záujmov ľudu žiada. Pod jeho rečou vkročil do snemovne Ugron, ktorého premnohí pozdravili a ruku mu stískali. S položením robotníctva sa zaoberal Anton B a u e r. Polepšiť treba položenie roľníckej čelade. Neodvisliak gr. Alex. B e n y o v s z k y odporúča podporu ovocinárstva. Oslovil vyslancov, aby každý bol apoštolom ovocinárstva vo svojom okrese. Na konci zasadnutia ministra vnútra na otázku vzal ľudák Karol Kálmán, že v zelený štvrtok maskový bál bol v kráľovskej opere. Pýtal sa ministra, či budúce chce zamedziť cestu takému zneucteniu toho veľkého dňa.

Listy Adiny.

Triadvadsiaty list.

Drahý mój Otče!

Veľmi ma teší, že aj ty prídeš do Jeruzalema s veľkonočným karavanom. Tým väčšia je moja radosť, pokiaľ v tomže čase aj Ježiš bude v našom meste. Aspoň sa môžeš potom presvedčiť o tom, že je on Mesiašom. Keby ta jeho výrečnosť nepresvedčila o tom, podistým ta presvedčia ním činené zázraky. So dňa na deň nápadnejšie zázraky čini, k samobrane nikdy nie, lež len preto, aby dokázal, že je od Boha poslaný. Ešte žiaden človek nerečnil tak, ani také zázraky nečinil, ako on. Vodu premenil na víno; jedným slovom uzdravil na viac hodín cesty vzdialeného syna plukovníkovho Chusovho. Tiberiadske more utišil. Z mnohých zlým duchom obsadnutých ľudí vyhnal nečistých duchov, ktorí uznali jeho moc a kričali, že je on Kristom, synom Davida. Vzkriesil Jairovu dcéru, syna naimskej vdovy. Po mori tak iste kráčaľ, ako po suchu. Slepých zrakom obdaril; mŕtvé údy živými učinil, chybujúce údy nahradil. V minulý týždeň levit Eli, ktorého aj ty poznáš, prišiel k nám s chromou rukou, na ktorú už deväť rokov bol žobrákom. S nami sedel Ježiš pri večeri v tenže deň, v ktorý sa stal ten rozbroj, o ktorom som ti už písala. Prišiel Eli a postál vo dverách. Bojazlivo sa díval na Ježiša. Ja som mu povedala: Neboj sa, Eli, popros ho a on ta uzdraví! — Ach, slečno, preto som sem prišiel, lenže také veľké šťastie nemôžem úfať. Akože mám osloviť toho proroka? Mluv ty za mňa! — Tak sa stalo, že ho Ježiš nezbadal, lebo k Amosovi bol obrátený, ktorému obeť Abela vysvetľoval. Lenže čo chvíľa pretrhol rozhovor, obrátil sa a prehovoril: Pristúp bliž, Eli, povedz, čo chceš, neboj sa! — On padol Ježišovi k nohám a zvolal: Majstre, ja som biedny hriešnik, verím, že ty Kristus, Syn Boží! — Veríš, že ti môžem hriechy odpustiť? — Verím, pane! — Odpustené sú ti hriechy. Vstaň hore a nehreš, aby sa ti ešte niečo horšieho neprihodilo. — Čo, tento človek aj hriechy odpúšťa? Všetak on Boha obráza? zvolal kňaz Manasses, ktorý tiež bol u nás. — Manasses — prehovoril Ježiš — čo je ľahšie, či povedať tomuto mužovi: Vstaň, tvoje hriechy sú ti odpustené, alebo to povedať: Vystri ruku, a nech je ona taká zdravá, ako tá druhá? — Toto poslednejšie je ľahšie, odvetil Manasses. — Keď tedy jedine Boh uzdravuje a hriechy odpúšťa, obe veci od Boha musia pochádzať. A preto pravím ti, Eli — znely slová Ježiša — vystri ruku, a nech je zdravá. — Eli celkom vystrel svoju ruku, ktorá hneď dostala mäso a žily, v ktorých čerstvá krv kolovala. Celkom zdravá bola tá ruka. Eli padol Ježišovi k nohám a zvolal: Oh Pane a Bože mój! . . . — Vyzdravels, id a nehreš viac — povedal mu Ježiš. — Majstre, ty všetko vieš; hľa, ja som si myslel, že o mojom hriechu nikto nevie. Pred ôsmimi rokami som bezbožne zfalšoval účet k svojmu chosňu, a Pán Boh ma za ten hriech takto potrestal. — Manasses takto zvolal: Naozaj Boh je milosrdný k Izraelu. Nazarethský Ježišu, tys synom Najvyššieho. Odpusť mi moje hriechy. Potom ale Ježišovi k nohám padol ten pyšný kňaz. — Drahý Otče, keď Ježiš tajné hriechy pozná a odpúšťa, nemocných uzdravuje, či sme nie prinútení s Izaiášom mocným Bohom a pánom pokoja ho menovať, ktorý na tróne Davida bude sedieť na veky? S Manassesom sa pýtam: Ktože môže hriechy odpúšťať okrem Boha? Už si počul, ako nasýtil s jedným

košom chleba päť tisíc ľudí okrem žien a detí. Tento ľud i z miest šiel za ním, aby slyšal jeho učenie. Ježiš im kázal posedať si na trávnik, vytiahol z koša chleby, ktoré sa behom rozdeľovania množily v jeho ruke. Všetci sa nasýtili, a ešte zostalo 12 košov odrobiniek. Ktože môže taký zázrak urobiť okrem Mesiaša? Či on nenie pánom neba a zeme, keď vtedy stvorí chlieb, kedy chce? Jeho miláčik učedník Ján hovorí, že Ježiš vyslovil, že nenie ďaleko ten deň, v ktorý sa dozvieme, kto je on? Blízko sú veľkonočné sviatky, na ktoré zas príde sem. — Práve teraz som počula, že láskavý brat Marty a Marie náhle onemocnel. Už musím koniec spraviť písaniu, abych mohla do Bethanie odprevať Amosa a Mariu, kam nás volajú, aby sme čím skorej prišli. Opatruj Boh tvoj život. Láskou k tebe naplnená
A d i n a.

Štyriadvadsiaty list.

Drahý mój Otče!

Starý sluha Gibeonit Melek nám medzi slzami povedal, že Lazar nebezpečne onemocnel. Ja a Maria hneď sme sa na cestu vybrali. Amos povedal, že on večer príde za nami, nebude-li mu lepšie. Ten starý sluha nás len prosil, aby sme sa lepšie ponáhľali. Pýtali sa ho, či pozná tú nemoc, ktorá Lazara do postele uložila. Kývol hlavou, že nepozná. Lazar vraj veľa pracoval, a preto onezdravel. Celkom bez seba je, nikoho nepozná. Veru škoda by ho bola, on sa veľmi bedlive stará o svoje sestry. Poriadne a čnostne žije, tak že ho i sám Ježiš miluje. — Konečne po jednej hodine, keď sme už opustili brány Jeruzalema, neďaleko Bethanie sme boli. Krásnu Mariu sme videli vonku stáť, k Jeruzalemu pozerala. Keď nás zazrela, k nám bežala. Povedala nám, že ešte žije, ale vždy je slabší. O chvíľu sme zazreli aj smutnú tvár Marty vo dverách ich domu. Obejmula nás, reknúc: Drahé sestry, či ste prišli pozreť, ako skonáva? — Potom nás voviedla do siene; na nás pozrel, povdačný úsmev sa zjavil na jeho tvári. Potom zažmuril oči. Veľká horúčka ho kynozila. Nepokojne spal, myslel si, že je Ježiš pri ňom, Ruth ale že je vzdialená. — Kto je to tá Ruth? pýtala som sa Marty. — Ruth následkom svojej opravdovej lásky kľací hentam pri konci postele; ani na chvíľu ho nepustí. Ona je sľúbenicou môjho brata — znely slová Marty; vieš, Lazar chudobno žil; tým lepšie sa staral o nás; nestál o devy, bárs sme ho my oženit chcely. Jednúc o samote pracoval v písárni chrámu. Jedna deva vbehla ta a k nohám sa mu hodila, aby ju obrátil. Vtedy vkročil do siene Hannáš. Rozpajedeno žiadal od môjho brata tú devu. — Nie, pane, odvetil Lazar, keby od jastraba utekajúci holub hľadal u mňa útočisko, aj toho bych prijal; tým viac musím skytnúť ochranu deve od Abrahama pochádzajúcej.

Či ju predo mnou chceš skryť? Toto je moje dieťa, bezbožná a neposlušná dcéra Beliala! Daj mi ju, mladý zákoniku, lebo ináč sa dostaneš do najtmavšieho žalára. — Oh, vyslobod ma, vyslobodže ma! — volala deva, keď Hannáša videla, ktorý ju chcel chytiť. — Ja som nie jeho dieťa; ja som sirota rabina Leviho, ktorý ma čo svätý záloh odovzdal i s mojím majetkom tomuto falošnému kňazovi; a pokiaľ neviem, čo spravil s mojím dedičstvom, teraz ma chce predať jednemu gréckemu stotníkovi, ktorý mu veľa peňazí sľúbil za mňa. Keď ma už odovzdať chcel, u Božieho oltára som hľadala útočisko, lenže nepoznajúc cestu, sem som poblúdila. Radšej skočím so strechy chrámu, nežli by ma mal mať ten pyšný Grék. — A k veľkému strachu Lazara

vyšla na oblok a skočila na jednu skalú, ktorá asi na sto metrov bola nad údolím. — Vidíš, Hannáš — riekol Lazar — ako upadlo kráľovstvo Izraela následkom lakomstva kňaza, ktorý pohanom chce predať dcéru vyvoleného ľudu? Či sa taká pomoc skytá sirotám? Zatiaľ jej najdem ochrancu, pusť ju do môjho bytu. Životom zaplatíš túto opovázlivosť, odvetil kňaz, vládnem mocou nad životom vašim. — Nemáš právo toto dievča trýzniť a nemilosrdne zachádzať s ním; Boh je jej ochrancom, keď u oltára hľadá útočiste. U pontského Piláta ňa zažalujem. Dobre vieš, že rímska spravodlivosť prisne tresce priestupky židov. — Konečne našakal sa kňaz, že bude u Rimanov obžalovaný, preč odišiel. Na druhý deň k nám ju doviedol Lazar. Všetci ju radi máme. Lazar získal ochranu u Piláta pre ňu. Lazar napnuto pracoval, aby si ju čím skorej mohol vziať; a teraz je on obeťou tejto nesmiernej práce. Lekári povedali, že už nikdy nevyzdravie. — No, pošlite pre Ježiša, ten ho len uzdraví, riekla som. Maria hneď odpísala Ježišovi: Pane, vidíš, ten, ktorého miluješ, chorý leží. Ponáhľaj sa čím skorej k nám prísť, aby žil; lebo u teba nič nenie nemožné! — Tento písomný odkaz zanesol Ježišovi do Bethabary za Jordanom jeden mladík. Tedy ešte nezmizla všetka nádej, že Lazar vyzdravie. Keď čo počujem, hneď ti odpíšem. S tým zostávam tvoja dcéra

A d i n a.

Päťadvadsiaty list.

Drahý a Ctený môj Otče!

S truchlivým srdcom ti sdeľujem smrť Lazara. Veru veľmi navštívil Boh dom tých dvoch sestier. Lazar obetivave sa staral o ne. Že je tento dom poriadny, i z toho vidno, že ho Ježiš nikdy neobíde, keď v Bethanii má robotu. Zvlášte Lazara čo svojho šľachetného súvekovca má Ježiš veľmi rád. Už som ti raz písala, aký utešený rodinný život je v tomto dome. Kedykoľvek prišiel do tohoto domu Ježiš, Marta sa vždy s tou najväčšou bedlivosťou starala o to, aby ho čím lepšie chovala; Maria zas striebrom vyšívala sväzky Lazarom mu darované a obyčajne u ňoh mu sedela, aby jeho zlaté slová slyšala. V jeden deň som ho i ja poslúchala s Lazarom a Mariou. Marta vkročiac do siene, oslovila Mariu, aby jej pomáhala. Lenže zbožná Maria si nevšímala jej slová, pretože len po tom túžila, aby čím viac počula od Ježiša o nebeskom kráľovstve. Konečne, keď Marta videla, že darmo volá Mariu, trochu ostro zvolala: Pane, či nevidíš, že moja sestra samú ma nechá pracovať? Povedz jej, aby mi pomáhala. — My sme sa zadiveno dívali na Martu, ktorá obyčajne veľmi dobrá a vlúdna bola, teraz ale zabudla, čo je podľná prítomnosti proroka. Lazar sa začervenal, vyhovárajúc chcejúc domácou prácou veľmi zamestnanú sestru, Ježiš ale hneď prehovoril priateľsky: Marta, Marta, pečlivá si a unuješ sa pri mnohých veciach. Všetek svoj čas obraciaš na vedenie domu. A veď len jedno je potrebné: starať sa o dušu; telo zhnije. Maria si lepšiu čiastku vyvolila. Ty sa staráš o potreby tela, ona ale o potreby duše. Vyvolená čiastka Marie nebude odňatá od nej. Pre mňa nemusíš mať starosť o výborné jedlá, lebo ja nemám zemského imania. Nemám ani tolko svojho miesta, kde bych hlavu mohol skloniť. — Oh, nemluvže tak, Pane, — zvolala k slzám dojatá Marta, Ježišovi k nohám padnúc, tento dom je tvoj, tu máš hockedy miesta pod touto strechou. — Ježiš ju priateľsky zdvihol, reknúc: Viem, že len z lásky ku mne taká si pečlivá o dobré jedlá. Lenže ja také jedlá jiem, ktoré vy nepoznáte. Hlásanie božských právd je mojím

jedlom a nápojom. Lebo takto plním vôľu Otca, ktorý ma poslal.

Teraz už i ty môžeš pochopiť, Drahý Otče, prečo sa opovážily tieto sestry pre Ježiša poslať, keď Lazar ochorel. To najútlejšie priateľstvo púťalo Ježiša k tomuto domu. Okrem toho jeden jeruzalemský lekár vyslovil, že blízka smrť čaká na Lazara. Sestry Lazarové veľmi dobre poznaly božskú moc Ježiša. Presvedčené boli o tom, že láska k Lazarovi ho prinúťia k tomu, aby upotrebil svoju moc k učeniu zázraku. V poslednom liste som spomenula, že jeden človek za Ježišom bol poslaný. Keď už tento človek odišiel, vojšla som do siene, v ktorej Lazar ležal. Veľmi bol bládý, ťažko dýchal; Maria pozor dala na každý pohyb jeho tela. Pri ňom stála sta anjel strážca. Sňahobielu pravicu svoju položila na čelo Lazara; jej utešené, celkom čierne vlasy z polovice na vankúši ležaly. Na um mi prišiel ten deň, keď Maria k Ježišovi pospiechajúc, ktorý čo hosť v dome rabína Simona sa nachádzal, k nohám mu padla, slzami ich polievala a vlasami utierala, ústami bozkávala. Prečo plakala vtedy u ňoh Krista? To boly slzy povďačnosti a kajúcnosti. Je pravda, že Maria zhrešila. Ušla z otcovského domu, podľahla vábeniu mladého kniežata Herodesa vo svojej nezkúsonosti. Lenže nezaslepila ju nádhera. Ona mi všetko vyrozprávala. Slyš teda pravdu. Knieža Herodes nedávno sa navrátil s otcom Antipasom z Rímu. Bol on utešenej postavy, vábiť veľmi dobre vedel. V jedno ráno zazrel Mariu v paláci Piláta, kam doniesla výšivky manželkou Piláta objednané. Povedal jej, že on odpisuje sväté knihy, a tak oznal sa s Lazarom, ktorého často navštívovoval v jednoduchom obleku, a podarilo sa mu vkradnúť do srdca Marie. V nehodnej dobe podľahla pokušeniu, že s ním uskočí, a soberú sa. Ona mu verila. Sotva vyšli z obce, jeden vojenský zástup ich obštal a Marii zapchali ústa. K severu šli. Maria nevedela, kto ich chytil, a myslela, že aj jej oddanec sa stal väzňom, aspoň z rečí vojakov sa usilovala vyrozumieť, čo bude s ňou a akí sú to ľudia, čo ju ukradli. Celkom ju prekvápilo, že jej oddanec je náčelník tých vojakov. Celú noc jazdili. Ku svitaniu postáli v Samarii pri jednej studni. Ponúkali ju jedlom, čo ona neprijala, lež len s oddancom chcela sa shovárať. Ten sa ale nezbližil k nej. Zas po trojhodinnom jazdení prišli k jednému brehu, zkadial utešený výhľad bol na more Galilejské. Pod večer prišli k hradu nad Nazarethom nachádzajúcemu sa. V hrade jej dali utešenú sieň; knieža sa zjavil pred ňou v panovníckom rúchu a doznal, že ju mámil. Maria sa hnevala a hanbila. Hrozne oplakávala, že uskočila. Lenže všetko bolo daromné. Ako si postlala, tak musela ležať. Po troch mesiacoch podarilo sa jej uskočiť; a prišla k matke Ježišovej Marii. Kajúce vyznala pred ňou všetko. Ježiš jej odpustil hriechy. Potom sa navrátila do domu otcovského. Celá Bethania vedela o jej hanbe, nepoznala ale uľavujúce okolnosti. Teraz si ju každý váži. Naozaj anjelský život vedie, nemocných navštvuje, zarmútených teší. Už tri roky uplynuly od tej doby, čo sa to stalo; Ježiš ju smeril s Martou a Lazarom; a preto je mu taká povďačná.

Na začiatku tohoto listu som ti sdělila, Drahý Otče, že Lazar zomrel. Zajtra ho pochováme. Však len krátky bol život tohoto šľachetného muža. Boh buď s tebou, Drahý Otče! Lúto mi je, že ti nemôžem viac písať. Zajtra sa navrátim do Jeruzalema, zkadial ti odpíšem, čo nového. V poslednom liste si spomenul, že prídeš pre mňa. Nech ňa sem sprevádza Boh Abrahama, aby ňa čím skorej mohla obejmúť tvoja úprimná dcéra

A d i n a.

Civilné manželstvo.

Bolo to radosti, bolo to plesania, keď v našom sožidovštenom, sozedenárštenom orságu civilné manželstvo uvedené bolo, kráľovskú sankciu dostalo a tak zákonom sa stalo. A kto-že sa to tak radoval, kto to tak plesal? Kto-že by inší, nežli židovsko-zednárska háveď, sberba satanášova, liberálni tatári, sociálni demokrati, kommunisti, nihilisti, anarchisti et tutti quanti compagni všetci nevercovia, neznabohovia. Všetci títo dohromady sú jedna banda, banda satanášova. A za kapelmajstra tejto bandy ustanovil si sám satanáš — žida. Celú túto bandu satanášovu riadi, spravuje, diriguje žid. Žid jej predpisuje nóty, quotty, partesy, dla ktorých ona hrať, koncertovať musí. A tak sa stalo i v záležitosti civilného manželstva.

Čo niekedy zakladateľ a präsident Alliance Israelite a spolu veľmajster francúzskych lóží zednárskeho židáka Adolf Cremieux písal a riekol: Verbannt muss die Lehre von Messias, den die Juden gekreuzigt haben, aus dem Leben, aus der Wissenschaft, aus der Welt sein. Wir Juden wollen es so, und wir Juden sind heutzutage die Gernn der Welt.“ (Vid' Der Talmud in der Theorie u. in der Praxis v. Konstantin Ritter de Choleva Paulikovskij. Regensburg. 1866. pag. 176.) T. j.: „Učenie o Messiasovi, ktorého židia ukrižovali, musí zo života, z vedy, zo sveta vyhnané byť. My židia to tak chceme, a my židia sme dnes páni sveta.“ Toto mutatis mutandis hovoria dnes židia v Maďarorságu: „Musí byť v Maďarorságu civilné manželstvo. My židia to tak chceme a my židia sme dnes páni v Maďarorságu. Tedy k vôli židákovi, že to oni tak chcú, bolo uvedené civilné manželstvo, dostalo kráľovskú sankciu, stalo sa zákonom. Preto hneď po sankcii poslalo 25 tisíc židákov poďakovacie telegramy kráľ. kabinetnej kancelárii. (Vid' Katolisches Vereinsblatt 1894. Nr. 24. pag. 4.) Židia a ich otroci frajmaureri, sociálni demokrati, kommunisti, nihilisti, anarchisti et tutti quanti liberálni tatári, všetci neznabohovia, nevercovia neomylnne radi by mali taký zákon, ktorý by všetkých sedem sviatostí zabil, ba áno radi by mali taký zákon, ktorý by celú katolícku cirkev zabil, ved' je to posledný cieľ tejto sberby satanášovej: zničiť katolícku cirkev.

Čo niekedy pravil zednár Delaporte: „Kde je moc, ktorá by nám odolať mohla? My sme páni vlád, tisku, tlače, a skrze židovstvo, ktoré sa nám postavilo do služby“ — ba vy zednári ste sa postavili židákovi do služby — „aby si zjednalo vliv u nás, sme páni všetkého kapitálu.“ (Vid' Das verjudete Frankreich von

Eduard Drumont. Berlin, 1887. II. pag. 256.) Podobne i zednári v Maďarorságu škrečia: „My zednári so židami sme tu páni. Kde je moc, ktorá by nám odolať mohla? My chceme mať civilné manželstvo, preto ono musí byť.“ A tak sa i skutočne stalo. Civilné manželstvo dostalo sankciu, stalo sa zákonom. Slová, ktoré píše výtečný slovutný spisovateľ francúzsky E. Cartier: „že ani cisár bez trestu nemôže sa protivíť zednárskeho zámerom“ (Vid' „Svetlo a tmy“ od E. Cartier. Brno, 1888, pag. 110.), sú pravda. — Ohromná je moc židovsko-zednárska. Nikto na svete jej odolať nemôže. Jedine cirkev katolícka je v stave tejto moci odolať. Preto židovsko-zednárska háveď, táto prekliata, kliatbou Božou ztížená sberba satanášova proti cirkvi katolíckej všetky svoje sily napína. „Židovská frajmaureria je pánom sveta, všetky ľudské moci upejú pod jej jarmom a jedine cirkev katolícka jej môže odolať.“ (Vid' „Svetlo a tmy“, pag. 163.) Toto keď vieme, nebudeme sa diviť, ba snadno pochopíme, prečo civilné manželstvo dostalo kráľovskú sankciu, stalo sa zákonom.

A prečo-že zednári a židáci civilné manželstvo zastávajú, do života uvádzajú? Zednári preto, lebo u zednárov je smilstvo, cudzoložstvo, chlipnosť — luxuria — hlavné dogma, je počiatok i koniec zednárskej viery, vlastne nevery. Sviňské, psie to živobytie. Smilné, chlipné telesné neprávosti, nestydatosti, nemravnosti, aké vykonávali pohania Babylonci ku pocte Mylitty, Feničania ku pocte Astarte, Gréci ku pocte Aphrodity, a Rimania ku pocte Venusie, môžu byť považované za stydlivé a počestné v prirovnávaní s tými smilnými, chlipnými telesnými prostopašnosťami, nemravnosťami, nestydatosťami, aké vykonávajú zednári a zednárky v lóžach i mimo lóží ku pocte veľkého sveta, svojho to boha satanáša. Telesné prostopašnosti, nemravnosti, nestydatosti, chlipnosti zednárske sú o mnoho horšie, hnusejšie, nežli psie, sviňské, hovädské. Zednári sú v tejto veci gnostici, manichejci; oni smilstvo, cudzoložstvo a iné telesné neprávosti, nemravnosti nepovažujú za hriech, ale za cnosť. Preto sú zednári za civilné manželstvo. A ďalej tiež i preto, aby sa svojim intímnyim pajtášom židákovi zaľúbili, lebo civilným manželstvom má sa otvoriť židákovi zatvorená cesta vodrať sa v sňatky s rodinami šľachtickými.

A židáci prečo-že sú za civilné manželstvo? Židáci preto, ponevác židákovi dla talmudu je dovolené, ba áno prikázané goimské t. j. kresťanské devy, ženy przniť, s kresťanskými devami, ženami smilniť, ba áno i hriech sodomský je dla talmudu dovolený. (Vid' Židé

dle Talmudu od dra Rohlinga, v Praze 1876. pag. 45.) Preto sú židáci za civilné manželstvo, a potom i preto, aby sa do šľachtických rodín vodraf a tým sebe ich podmanil a ich majetky sebe privlastniť mohli. Židáci za 35 rokov všemožne na tom pracovali, všetky možné páky k tomu používali, žiadnych obetí nešetrili, aby civilné manželstvo a recepcia židov v Maďarorságu prevedené byly. To vysvitá z toho obežníka, ktorý Alliance Israelite dňa 1. apríla 1795 vydala a ku židom v Maďarorságu poslala. (Via' Zsidókérdés Magyarországon. Budapest, 1898. Novemberi füzet pag. 45—47.)

Najhlavnejšia ale príčina, prečo zednári, židáci, liberálni tatári, sociálni demokrati, komunisti, nihilisti, anarchisti et tutti compagni, všetci nevercovia, neznabožovia sú za civilné manželstvo, je táto: Všetka táto háved' židovsko-zednárska, táto prekliata sberba satanášova chce cirkev katolícku vyhubiť, zkažiť, zničť. Zničenie katolicizmu je hlavným cieľom tejto sberby satanášovej. Ku dosiahnutiu však tohoto infernálneho cieľa, ku zničeniu katolicizmu jeden z najmocnejších prostriedkov je i civilné manželstvo. Zednári a ich compagni chcú skrze civilné manželstvo katolicizmus usmrtiť a židovstvu ku úplnému panstvu dopomôcť. Civilné manželstvo je hrob pre katolicizmus. To vie dobre háved' židovsko-zednárska, neverecká, neznabožská, sberba satanášova, z tej príčiny všetky sily na to vynaložila, aby ono prevedené bolo, aby i kráľovskú sankciu dostalo. Následkom civilného manželstva vrhnutý je do ľudu kresťanského kvas demoralisácie, nemravnosti a zkazy i morálnej, i materiálnej, totižto: živel židovský. Následkom prevedeného civilného manželstva v Maďarorságu je to, čo pisaly noviny „Katholisches Vereinsblatt“ 1894. č. 24. pag 4.: „Židia, kalvíni a frajmaueri budú v divokých orgiach ich expresspolitiky sláviť. Civilné manželstvo je hrob kresťanstva v Uhrách, jestli sa katolíci neschopia a cirkevnej revolúci najtušší, najsilnejší odpor nepostavia.“ A či katolíci toto učinili? či sa vzchopili? či tejto cirkevnej revolúci najtušší, najsilnejší odpor postavili? Bohužiaľ, nie! A či katolíci toto teraz učinia? Ja alespoň pochybujem. Všetko k tomu nasvedčuje, k tomu poukazuje, že nie. Pravda je to, čo písal Theologisch-praktische Quartalschrift, Linz, 1895. I. Heft, pag. 214: či sa kresťanská Uhorská krajina bude môcť ešte obrániť od svojho dedičného nepriateľa? či pochopí hlavne v celej rozsiahlosti svoje polozenie? Radi by sme na obidve tieto otázky odpovedali: áno, ale to sa neosmeľujeme bez podmienky. Pri slabý je ten boj a obrancovia kríža nie sú sje-

notení, už je mnoho popusteno, zadano. Veľká je náklonnosť ku pojednávaniu a skrze kompromiss rozhodnú bitku oddialiť; než aby sme mohli s pevnou dôverou do najbližšej budúcnosti pohliadnuť. Nemáme viac temer žiadnu inú nádej, ako tú na milosť Božiu, ktorá vždy zase môže dobre urobiť to, čo ľudia zanedbali. Ale na to treba je mnoho modliť sa, aby sa Boh k tomu nakloniť ráčil. Kiež by celé kresťanstvo svoje modlitby za Uhorskú krajinu vylievalo, lebo tam sa povedie boj aj teraz tak, ako v predošlých stolicich, kde križ s polmesiacom na uhorských rovinách o víťazstvo zápasili.“

Tu sa nám naskytuje otázka: Kto-že najviac dopomohol židovsko-zednárskej háved' ku tomu víťazstvu, že civilné manželstvo previedla a mu kráľovskú sankciu vymohla? Prvým a hlavným pomocníkom je jej otec satanáš, ktorý všetku tú židovsko zednársku háved', svoju to sberbu splodil, ju riadi a spravuje a ku všetkému zlému, zvlášte ale ku frenetickému, zbesilému nepriateľstvu, zúrivému boju proti Pánu a Bohu nášmu Ježišu Kristu a jeho svätej cirkvi neprestajne popudzuje. O tejto háved' židovsko-zednárskej platia slová Kristove: „Vy z otca diabla ste a žiadosti otca svojho chcete činiť.“ Joan 8, 14. A skutočne i činia; veď civilné manželstvo je žiadost' diabla, ich otca. Tedy diabol, satanáš otec svojim židovsko-zednárskeým fatúchom, pankhartom bol a je hlavným pomocníkom k tomu, že sa civilné manželstvo previedlo, kráľovskú sankciu dostalo a tak v Maďarorságu zákonom sa stalo. Avšak boli a sú ešte aj iní pomocníci tej háved' židovsko-zednárskej, tých pankhartov, fatúchov satanášových. A ktorí sú to? Bez všetkých okolností a smele povedám: to boli a sú mnohí sami katolíci. Pravdu, svätú pravdu hovorí slovutný spisovateľ dr. Robert Waldhausen: „Katolíci zo samej tolerancie a humanity všade ustupujú nazpáť a všetko popúšťajú, zadávajú, židia ale bezohľadne to zaujímajú, derú, natiskajú sa všade a neunavnuou koteriou dostávajú sa na vrch. Kresťania v Austro-Ugrii sú zčiasťky svojou pomocou, zčiasťky pre svoju indolenciu sami vina, že židovstvo posíciu za posíciu vybojúva a zaujíma. Liberálni kresťania sú šteponosiči židovstva; konservatívni katolíci však nikdy sa nevzchopujú ku energickému, vzmužilému odporu. V živote národov je to tak, ako v živote jednotlivcov. Kto každodenne skrze prácu svoje postavenie neupevňuje, ten o krátky čas zahynie.“

(Dokončenie nasleduje.)

BESEDNICA

„Pán Boh zaplať.“

(Z ľudového vyprávania)

V Uhorskom Ostrohu, pri Uhorskom Hradišti, býval mäsiar Sekera. Bárš bol majetným, ale pritom bol skúpy. Žobrák sa nemusel k jeho domu ukázať. Jestli sa však niektorý pomýlil a zastavil sa pri jeho jatke, dobre mu zahrešil namiesto almužny, tak že každý z ďaleka jeho jatke vyhyboval.

Raz predsa istá neznáma starenka, vekom sošlá a vychudlá, zabľúdila do jatky.

Starenka na berlí vošla do jatky, a pýtala kúsok mäsa a máličko kostí na polievku pre svoju chorú dcéru, ktorá ju na ceste sprevádzala, a v poslednom dome u dobrých ľudí pod prístrešie prijatá bola na tak dlho, pokým sa zotaví, aby i s matkou ďalej ísť mohla.

Sekera bol práve v jatke a vážil usilovne ľudom mäso. Keď už všetkých ľudí bol odbavil, odmeral babičku od hlavy do päty a drsným hlasom zareval na ňu:

„A vy, baba, kolko rozkážete? Lebo vedieť máte, že sa v jatke nič nedáva, ale — predáva!“

„Ale, môj dobrý priateľko, veď ja nemám peňazí, nekupujem, ale len prosím o Božiu almužnu, lebo platiť nemám ako. Myslela som, že sa nad mojím úbohým dieťaťom smilujete za „zaplať Pán Boh!“ L'udia mi radili, abych si niekde vyprosila kúsok mäsa a máličko kostí na polievku, aby moja chorá dcéra posilnila sa mohla na ďalšiu cestu.“

„No, keď toho žiadate pre svoju nemocnú dcéru, navážim vám“, riekol mäsiar trochu mrzute, trochu žartovne; ale hľadte len sama, čo to bude za to vaše „Pán Boh zaplať“. Z toho si vy ver polievky nenavaríte...“

A pri tých slovách vzal kus papiera, do akého svojim odberateľom mäso zaobaloval, uchopil ceruzku a po celej šírke napísal veľkým písmom „Pán Boh zaplať!“

Potom papier ukázal babke, a ľahkou myslou položil ho na ľavú misku vážky. Ale prekvápením sebou trhol, lebo miska s papierom na pult dopadla s náramnou prudkosťou, sťa by to najťažšie závažie bolo. Mäsiar si však myslel, že rukou d'go!, a preto bez všetkého premýšľania kúštičok mäsa odreval a hodil na pravú misku. Ale tá sa mu ver nepohnula. Hodil druhý, tretí, piaty — desiaty kúsok — ale miska nič. S podivným hľadom na to mäsiar, a prezeral vážky. Boly v poriadku. Predsa však pre väčšiu istotu prečaroval misky, mäsa i s papierom, a k svojmu ustrnutiu videl, že aj tak slabý papier mäso prevažuje.

„Hm, to je predsa divná vec, to sa mne ešte nikdy neprihodilo!“ mrmlal si pod zuby, a hádzal kus mäsa za kusom, a díval sa, kedy miska s ľahkým papierom sa podvihne.

Ale nedočkal sa toho. Miska bola právom preplnená, tak že už aj dolu padala. Tu sa sekerou oboma rukami o misku oprel, ale tá dolu neklesla, ba ani sa nehnila, ako by druhá miska s papierom mnoho centov vážila.

Nášmu Sekerovi pot na čelo vystupoval. Nemohol pochopiť, čo sa to deje. Nohy pod nim sa kolísaly, ruky strachom trásty, srdce sťa koňáč búchalo, a pri-

tom prišly mu na myseľ všetky tie biedne a utrápené postavy rozličných žobrákov, ktorých za každým odpravoval a odháňal. Bolo mu úzko u srdca. Poznával v tejto podivuhodnej prírode hriepnosť svoju i tvrdosť svojho kamenného srdca. Prešiel si pravcou po zapotenom čele, vzal misku a dal starenke všetko nevážené mäso do zástery, rieknuv pritom s pohnutím:

„Tu máte, tedy babička! Uvarte sebe i chorú dievku polievky a posilnite sa. Poznávam, že vaše „Pán Boh zaplať!“ váži viac, ako moja celá jatka! A preto odteraz chodite každý deň, ako dlho tuná dobudnete, a vyberte si tu, čoho srdce vaše žiada. Prešvedčil som sa teraz na vlastné oči, akú cenu má úprimné „Pán Boh zaplať!“.

Starenka srdečne poďakovala za hojné obdarovanie, dobrorečila štedrému mužovi a priala mu zdravie i Božieho požehnania, načo radostne pospiecha ku svojej dcére.

Od toho času náš mäsiar Sekera bol preináčneným. Nikto z chudobných neobišiel jeho jatku, aby nebol štedre obdarovaný. Ba hneď v budúci piatok, keď žobráci mestskí ubierali sa okolo jeho jatky, dnu ale ani nekukli, išiel im v ústrety, rieknuv laskave, až sa divili všetci:

„Nuž, čože ma obchádzate — snáď sa ma len nebojíte?“

Žobráci bojazlivo vkročili dnu, lebo mysleli, že ich chce previesť, lebo bol z ámy Sekera na celom okolí. Keď však ich štedre obdaroval, divili sa tomu a srdečne ďakovali. Prčinu toho však nevedeli, lebo mäsiar to zadržal u seba.

List s ťažkým „Pán Boh zaplať“ pečlivo skoval a svojim dorastajúcim deťkam takéto naučenie dával:

„Tohto papiera vážte si, dietky moje! Poznal som na ňom, ako veľmi Boh almužnu ubožiakovi darovanú, váži, a už samé srdečné „Pán Boh zaplať“ od takého ubožiaaka je dostatočnou náhradou za nepatrnú almužnu, ktorú nášmu chudobnému obetujeme, nehľadiac ani k tomu, že dobrými skutkami sebe pokladov a odmeny v nebi shromažďujeme. Zapamätajte si to, drahé dietky! Netajím pred vami, že sa nám dobre vedí; avšak od tej doby, čo almužnu v našom dome dávame, vedie sa nám, vďaka Bohu, tak dobre, že to považovať môžem za požehnanie Božie, ktoré nám trpiaci a núdzni chudobní od Boha vyprosujú!“

Ján Klauček, učiteľ.

OHÝRNÍK

Horlivosť sedmohradského biskupa. Sedmohradský biskup dr. a gc. Gustáv Majláth väčším dieťom zo vzdeanej triedy vracia poblúdlé ovečky do lona cirkve katolíckej. Najnovšie navrátil do lona cirkve katolíckej dcéru kráľovského radcu a mešťanostu Fraňa Nováka, a právnika Mikuáša Kočiša v Kľuži. Biskup Majláth ustavične chodí po svojom biskupstve, sponedá, káže, veriacich na štvuje, duchovných oduševňuje.

Dva týždne trvalo veselie Turka Bosniaka Bakira Tuzlića v Dolnej Tuzle, ktorý si vzal za ženu dcéru mešťanostu Ragiho Dzimića. V rozličných zábavách, veselostiach a slávnostiach veľká hojnosť bola.

Vyznačený kňaz. V Jestabici pán S. ožil v škole vyučoval deti, kde chorého učiteľa zastupoval, keď naraz ktosi oblok vybil na školu. Farár vybehol na ulicu, kde viac žien bedálo, ktoré p. Boha prosily farára, aby im prišiel na pomoc, lebo v susedej ulici jeden dom horí a dve malé deti nemohly sa už z neho oratovať. Celý dom bol v ohni, keď tá farár prišiel. Nikto sa neopovážal dnúkať vojsť. Farár predsa vbehol do domu, kde na dlážke dve neživé deti zazrel. Chytil ich a utekal s nimi von. Cez plamene šťastlivo sa von dostal, kde ale počul, že ešte jedno dieťa tam zostalo. Hľadal ho, div sa nezadusil, a keď nikde ho nenašiel. Keď už skoro zomrel, von bežal, a na vonku mu povedali, že to dieťa už prv bolo vysvobodené. Aby tie dve deti k sebe prišli, on sám najviac im pomáhal. Jeho veličenstvo zlatým krížom vyznačil tohoto hrdinského katolíckeho kňaza.

Veľké zemetrasenie bolo v Rjeke v zelený štvrtok predpoludním o pol. 11. hodine.

Pravotárska komora v Budapešti za predsedu znovu zvolila dra Aleša G. ō yho, neodvisliackeho vyslanca.

Nehoda na lodi. Loď „R wena Le.“ na mori zrazu vzaľa, pravdepodobne kotol sa roztrhol. 50 osôb bolo na nej, len kapitán a jeden námornický pomocník zachránili svoj život.

10 nových kardinálov vymenuje jeho Svätosť v najnovšom konsistoriуме. Medzi nimi bude aj gŕsky biskup Missia.

Bez drôtu sa bude telgrafovať, aspoň zkuška medzi Francúzskom a Londýnom celkom dobre vypáli a. Vzdialenosť učini a 32 anglických míľ zeme. Tento nový fgel vynášie Marconi, ktorý v najbližšom čase tak zdokoná i svoj vynález, že i cez oceán bude môcť telgrafovať bez drôtu. Lenže stanice musia byť vystavené na 1000 metrov do vysoka lebo čím sú tieto ďalej jedna od druhej, tým vyššie musia byť ony vystavené. Ináč vzďalenosť nehrá značný zástoj. A potom nech hovorí ešte kto, že sú ľudia nie špekulanti a figiari. Čo chvíľa už aj letaf budeme!

Katolícká cirkev na celom svete má teraz 56 kardinálov, 10 patriarchov, 830 latinských a 50 grckých nadbiskupov a biskupov.

Do hrobu pojal so sebou peniaze. Hovorí, že mŕtvý človek je taký, ako sviňa, len po smrti je osožný. No v rakúskom meste Angerne ešte lepšie chcel preukázať svoju skúposť ukrutný boháč Kramer, ktorého majetok dľa dát berrého úradu aspoň 80 tisíc zl. stál. Nápadníci sa veľmi tešili pek ému poručenstvu, lenže veľmi neprijemne bolo prekvápenie, keď úradne im bolo na vedomie dané, že veru pozostalosť učini a len 30 tisíc zl. Ponevác tento žg loš za živa viac ráz vyslovil tú žiadosť, aby mu do hrobu dali jeho vankúš, na ktorom riadne ležal, nápadníci tuho veria, že v tom vankúši musí byť väčšina toho majetku, teraz ale na tom sú, aby bol vykopaný a ten vankúš preskúmaný.

Hrozní ľudia. Anton Winterkorm Šafan Kiemens, Anton Honig s tromi mladými devami z L g ša do Budapešti chceli cestovať, lenže na stanici ich zbadala polícia a hneď ich aj chytila. Pri vyšetrovaní na vrch vyšlo, že oni s devami kupčia. Teraz v chlátku rozvažujú následky svojho obchodu. Dovy, neverte

sluhom, nepodľhajte náhleniu, lebo vaša budúcnosť hroznou môže sa stať.

Pivo v Rakúsku. Minulého roku uvarili piva: v Čechách 8,514 483 hektolitrov; na Morave 1,591 530 hektolitrov; v Sliezske 398,310 hektolitrov; v Dolných Rakúskach 3 939,747 hektolitrov; v Horných Rakúskach 1 215 283 hektolitrov; v Šýrsku 894 328 hektolitrov; v Smohradsku 431,212 hektolitrov; v Korutansku 212 733 hektolitrov; v Krajine 89 863 hektolitrov; v Primori 75,591 hektolitrov; v Tvrolsku 382 089 hektolitrov; v Haliči 1,018 939 hektolitrov; v Bukovine 112 517 hektolitrov; v Bosne 57 476 hektolitrov. Z toho len v Čechách zaplatili dane 14 726 709 zl.

Nešťastie na železnici. Kežmarský vlak, jačhajúci od Popradu do Matejoviec, prejachal voz. Kone odtralo od voza, kočš vrhnutý do priekopy, peľk vo a roztrieskaný a zadná čiastka voza kde ženička sedela, ostala neporúčaná

Kongress žurnalistov, svolaný na deň 4. apríla do Ríma, je odročený. Talianski radikáli chceli použiť tú príležitosť k demonštráciám proti kráľovi Umbertovi tým, že vyvolili do kongressu odsúdených pre výtrznosti v Miláne. Za podpredsedu postavili na listu radikálneho žurnalistu Cniesiho, odsúdeného na šesť rokov, a do výboru na štyri roky odsúdeného Ramisiho. Následkom toho kráľ Umberto odvolal slub, že bude prítomný pri prijatí cudzozemských žurnalistov, ba že vôbec odíde z Ríma, kým kongress bude zasadať. Následkom toho rímski členovia usporadujúcej o výboru vystúpili z neho.

Dar cisára Vilhelma II. evanjelikom uhorským. Evanjelický biskup poľského ústřiku, Pavel Zelenka, ako zrámo, chodil s nemeckým cisárom po Palestíne. Cisár Vilhelm na pamiatku tejto cesty dal nahotoviť kópiu dokumentu, vzťahujúceho sa na posviacku chrámu Spasiteľa. Jednu kópiu toho dokumentu dostal i biskup Pavel Zelenka cestou nemeckého veľposlanca vo Viedni.

Missie v Prešove. Opáťfarár Petěni zavolať do Prešova jezuitov missionárov Daubnera, Földunga, Bótu, Silvestra a Zaka, ktorí od 18—29. marca n. l. sie vydržovali tam v maďarskej, slovenskej a nemeckej reči vo dvoch kostoloch, ktoré pod každou kázňou až preplnené boly. Ku svätej spovedi a prijímaniu pristúpilo 9600 duší, medzi ktorými bolo vidieť aj takých, ktorí nielen spovedelnicu, ale aj kostol obchádzali predtým.

Deti a ženy dľa miešky lekárov by nemaly obyčajnú kávu piť; ba najnovšie isý vzdelanec vo Viedni tvrdí, že je pitie obyčejnej kávy útokom na zdravie a na silu tela. A predsa je to v premných rodinách ešte vždy vo zvyku, že nielen ráno, ale aj popoludní prichádza na stôl tento jedovatý nápoj. A tak nemôžeme sa čudovať, že tak v lepších rodinách, kde duchovne sú deti veľmi zamestnané, ako aj v chudobnejších rodinách, kde ženy telesnou prácou sú obšypané, rastie počet slabých, krvochudobných, hladých a nervósných ľudí. A predsa ešte vždy jestvuje táto planá obyčaj. Kde sa rodičia následkom privykosti nemôžu hneď zrieknuť obyčejnej kávy, nech ju miešajú so sladovou kávou, zpočiatku len z tretiny ne-

skôr z polovice, následkom čoho káva zadrží svoju dobrú chuť a predsa nestane sa škodlivou. Pre deti do 15 roku, tak aj pre devy a slabé osoby čistú sladovú kavu treba variť, a to dobre tuhú. Sadová káva má výbornú chuť, lúbeznu vôňu, je ona záživnou, a tým viac túži človek za ňou, čím viac ju pije. V originálnych balíkoch ju dostať, chráňme sa falšovaním v otvorených balíkoch, ktoré nič nemajú spoločného s našou Katreinerovou sladovou kávou.

Pút' do Lourdu.

Pohnutie : 21. aug. 1899.

Smer cesty :

Budapešť — Kaniža — Marburg — Pragerhof — Villach — Francensfeste — Ala-Verona — Milano — Genua — Marseille — Toulonse — Lourdes — a tou istou cestou nazpät.

Ceny : I. triedy 220 zl.) Úplné
II. triedy 170 zl.) zaopatrenie behom
III. triedy 100 zl.) 8 dní.
III. triedy 88 zl. bez bytu a zaopatrenia.

Termín hlásenia sa :

Pri ľavnej cene : 15. júna 1899.

Pri riadnej cene : 15. júla 1899.

Obširnejšie vysvetlenie podá a programy posielá

Dr. Fraňo Robitsek,

farár vo Veľkom Maroši hontianska stolica.

Pút' do Lurdu.

Paray le Monial, Einsiedeln a Wiltena.

Povedie : Gedeon Demeter, farár.

Pohnutie : 6. júla 1899.

Návrat : 24. júla. Cesta potrvá 18 dní.

Smer cesty :

Budapešť — Viedeň — Linz — Salzburg — Mnichov, Lindau — Zürich — Genf — Paray le monial — Lyon, Toulouse — Lurd — Toulouse — Cette — Lyon — Genf, Zürich — Einsiedeln — Innsbruck — Wiltena — Viedeň — Budapešť.

Ceny : I. triedy 245 zl.) Úplné
II. triedy 185 zl.) zaopatrenie behom
III. triedy 105 zl.) 9 dní.

Hlásit sa možno do 10. júna u výš spomenutého farára, u ktorého podrobný program dostať (Budapešť, II. Bombatér 10.)

L'udový rozhovor.

Kubko : Pochválen Pán Ježiš Kristus.

Jurko : Na veky Amen ! Môj drahý Kubko, viem, že som ti dlžen s odpoveďou na tú tvoju otázku : že či ja každého samovražedníka, to jest : ktorý sám sebe život odoberie, zatracujem ? Ja nezatracujem nikoho, lebo viem, kto je sudca, ktorý má právo súdiť a zatratiť. To k Bohu samému patrí. To rozsúdiť nepatrí ku mne. Lež viera a zdravý rozum hovorí toto : Vo svätom Písme čítame slová samého Ježiša Krista : Nič nečisténo nemôže vojsť do kráľovstva nebeského ; ďalej : nebudeš prv prepustený, až keď ostatnú babku zaptatíš ; ďalej : že pre každé hriešne slovo budeme fahani na otázku pred spravdivým súdom Božím. — My veríme v najsvätejšieho a najspravdiviejšieho Boha. Tu sa nás opytuje zdravý rozum : či tedy neposväti dušu samovražda ? Spasený môže byť len ten, ktorý zomrel v Božej milosti ; samovražedník ale zomiera v hriechu smrteľnom. Ako a kedy že ho on oľutuje ? Za ľahké, lež oľutované a vyspovedané hriechy trpia dočasne duše v očistci. — Kde-že sa teda spovedať má samovražedník ? V očistci a v nebi ničo spovedelnic. Ako-že tedy zodpovie svoj zločin pred spravdivým a prísny súdom Božím ? Toto hľa hovorí viera a zdravý rozum ! — Čo ale hovoria ľudia ? Každý statočný človek vypráva s opovrženosťou o takom zločine, ako i o tých, ktorí taký zločin páchajú. Pohliadnite len rad-radom na tých samovražedníkov. Čo to boli za ľudia ? Čo hovorí o nich cirkev svätá ? Zakazuje ich cirkevne a poriadne pochovať ; — ba ani sv. omša sa nesmie za takých slúžiť.

Kubko : Pre Pána Boha, čo vy to hovoríte, Jurko !

Jurko : Áno, tak je ; v celej knihe, užívanej pri sv. omši, nenajdete modlitby za samovražedníka, ovšem ale za zomrelých. Či tedy môžeme pripočítať samovražedníkov k tým, ktorí zosnuli v Pánu ? — K zomrelým áno, ale nie k zomrelým v Pánu, t. j. po kresťansky. Ani v žiadnej kresťansko-katolickej modlitebnej knihe nenachádzajú sa modlitby za samovražedníkov. Nachodíme ku pr. pri mrtvole zomrelého : „Prosíme Ťa, Bože a Pane náš, za dušu Tvojho služobníka N., daj ju doprovodiť skrze Tvojich anjelov do raja nebeského, žeby ona (t. j. duša), ktorá v Teba verila a v Tebe dúfala, večne radosti a blahoslavenstvo požívala.“ Ako-že ale môžu anjeli doprevadiť takú dušu do raja nebeského, ktorá prechodí do večnosti obťažaná smrteľným hriešom, a to prv, než by ju sám Boh povolal ? Tí by sa istotne poďakovali za takú službu. A ako-že

sa vzťahujú tie slová na ňu: ktorá v tebe verila a dúfala? To je lož, lebo buď presvedčený, že taký samovrah dávno zabudol na Boha, ešte pred svojím ohavným činom ztratil vieru a nádej a zabudol na Božiu spravodnosť, na súd, peklo, nesmrteľnosť duše, na milosť a milosrdenstvo Boha. Človek, ktorý má vieru a zakladá nádej svoju v Bohu, nespácha nikdy samovraždu. Áno, pokúša zlý duch i dobrých kresťanov. Mnohí bývajú v trápeniach a protiventstvách svojich pokúšaní k odobraniu si života, t. j. k spáchaniu samovraždy; lež vtedy treba sa hneď obrátiť k Bohu, treba pomysleť na súd, na večnosť a na večné zahynutie, treba sa modliť, Boha za milosť trpezlivosti prosiť, treba sa vyspovedať a usilovne pracovať, alebo tak činiť, ako ten pobožný pustovník.

Kubko: A ako-že ten robil?

Jurko: Toho tiež raz pokúšali a strašili diabli. Predstavovali sa mu vo všelijakých podobách už ako svine, už ako hady, divé zvery a čo ja viem v akých ešte podobách. Tento bohobojný muž poznal hneď svojich, a hovoril im celkom odhodlane: „Ja viem, kto ste vy, ale i to viem, čo ste prv boli. Jak krásni ste boli kedysi, keď ste ešte prespevovať mohli ako anjeli pri tróne Boha: „Svätý, Svätý, Najsvätejší Boh náš Sabaoth“; áno, krásni ste boli, keď vás ozdobovala koruna svätosti! A teraz čo ste? svine, hady! — Nepotreboval hovoriť ďalej, lebo mu hneď na to z očí zmizli. Hľa, tak máme robiť pri každom pokušení: nedať žiadnej príležitosti zlému duchu prevodzovať jeho kúsok, a predstaviť si máme: čo sme, pokiaľ sa pridržiavame Boha, a čo bude z nás, keď budeme nasledovať diabla, — vyhodiť si máme z hlavy zlé myšlienky i nedať sa od nich zaviesť. Verte mi ale, že prvý krok k samovražde je zapovrhnutie viery a sv. náboženstva. Pravdaže sa tak ľudia oddávajú najprv bohaprázdny život. Keď ale raz u nich začne klesať viera i dôvera a nádej v Bohu, táto podpora ľudského života; kto sa raz takto opustí, ten potom hľadá svoje potešenie v kartách, pití, a svoje potešenie v klamstve a iných bezbožnosťach. Ich zlosť nachodí svoj koniec obyčajne už na tejto zemi; imanie, sláva, peniaze, česť — všetko vychodí u nich na vniroč. A keď taký človek vidí sa byť pozbaveným svojich radostí, aj on upadne s nimi a zahynie večne. Tak to ide aj v chudobe, chorobe a biede. Keď chudobný, biedny utratí vieru a dôveru v Bohu, ešte len vtedy stal sa opravdive chudobným a biednym.

Kubko: No, Jurko, ďakujem vám pekne. Vy ste mi otvorili oči už v mnohých veciach. Nech Boh chráni každého od tak ťažkého hrie-

chu, ako je samovražda. A nech nám popraje jednú blahoslavenú hodinu smrti.

Jurko: Áno, nech nám to Boh dá, aby bola požehnaná naša pamiatka, žeby sa nezľakly naše deti i pradeti, keď reč bude o našej smrti, a žeby mohli čestne pristúpiť k nášmu hrobu, a smelo povedať: „Odpočinutie večné daj im, Pane, a svetlo večné nech im svieti na veky.“

Emanuel Filkorn.

Výkaz

peňažných pre bobroveckých pohorencov k farskému úradu bobroveckému doposlaných milodarov.

(Pokračovanie.)

Orava.

Oravské panstvo 200 zl. Sbiierka vel. p. Pavla S. Novák, ev. farára v Dolnom Kubíne, 107 zl. 95 kr. (K sbierke tej medzi inými prispela Dolno-kubínska filiálka „Tatry“, hornouhorskej banky účastinárskeho spolku 20 zl., „Vzájomná pomocnica“ 10 zl., Dolno-kubínska sporiteľňa 5 zl., a mnohí iní, ktorým vrúčne vďaka za ich dobrodenie) Dp. Fraňo Zvada, farár v Jablonke, 20 zl. Farský úrad vo V. Lipnici 15 zl. Dp. Anton Kovalčík, občasný správca fary v Chlebniciach, 1 zl., jeho veriaci 11 zl. 50 kr. Dp. Ján Didecký v Chyžnom 5 zl., jeho veriaci 8 zl. Dp. Andrej Kuchár vo V. Vsi 7 zl. Dp. Andrej Doránsky v Bielom Potoku 2 zl. Bielo-potočský gazdovský spolok 5 zl. Dp. Aurel Klinovsky v Zakamennom Klíne 6 zl. 90 kr. Dp. Štefan Pirončák v Trstenej, dr. Ján Kovalík, učbár v Trstenej a dp. Pavol Doliak, kaplán v D. Kubíne, po 5 zl. Dp. Štefan Haluška v Oravke 4 zl. Dp. Ján Kalavský v Podskalí a veriaci 3 zl. 20 kr. Ján Ďurčák, pravotár v Trstenej, dp. Jozef Murdžák v Rabči a Pavol Országh, advokát v Námestove, po 3 zl. Dp. Jozef Chmel, farár v Nižnej, 2 zl. Dp. Jozef Tomča, kaplán v Nižnej, 1 zl. Dp. Ján Schelling v Podvilku 2 zl. Dp. Arpád J. Ba'gha v Podzámku 2 zl. Dp. Ant. Hromada, kaplán v Námestove, 2 zl. Ján Žuffa, učiteľ v Nižnej, 2 zl. Z. F. v D. Kubíne a J. M. Hucik v Námestove po 1 zl. Dp. Andrej Čižmár v Lokci 8 zl. Trstenskí rímsko-katolícki veriaci 19 zl. 50 kr. Spolu 461 zl. 05 kr.

Sbiierka Petra Matúšku, kraj. vyslanca, 1166 zl. Sbiierka Štefana Rakovszky, kraj. vyslanca, 162 zl. Sbiierka novín „Alkotmány“ 172 zl. 85 kr. Klaudius Vaszary, ostrihomský primas, Juraj Császka, kaločský arcibiskup, Belopotocký, vojenský biskup, Ludevit Beidl, kanonik v Rábe, Kapitula Ostrihomská, Kapitula Jágerská, Ján Poljáni z Lugoša a Banka „Tatra“ v Turč. Sv. Martine po 50 zl. Rímsko-katolícki veriaci v Dlhompoli 45 zl. Čistý výnos bálu priemyselníckych pomocníkov v Turč. Sv. Martine 45 zl. Dp. Štefan

Lázó, farár v Blunseg tši v Bukovine a j. ho veriaci 53 zl. Obec Blatnica v Turci 36 zl. „Evangelická Cirkv A. V. v Hodslavicích“ 33 zl. 67 kr. Sbiierka „Myjavskej Banky“, ku ktorej ona prispela 5 zl., spolu 30 zl. 70 kr. Rímsko-katolícki veriaci žilinskí 28 zl. Sbiierka Jozefa Gáli, katechety v Zline, 12 zl. Sbiierka z Veľkých Tapolčian na pôvod dp. Vilmoša Szecsáryi, titul. kanonika a dekana-farráa miestneho, 50 zl. 25 kr.

(Pokračovanie nasleduje.)

HOSPODÁRSTVO.

Chovanie sviň. Dľa dr. Bünmera, profesora hospodárstva, svine chováme obyčajne mýlnym spôsobom a preto zle zúžitkujeme krmivo. Temer vždy dáva sa sviniam krmivo mäkké, t. j. jemne rozdrobené a riedke, k tomu varené a parené. Tým sviňa úplne zanedbáva žuvanie krmiva a žerie rýchle. A pre sviňu je to neprirodzené, keď málo žuje, pretože sviňa má zpomedi všetkých domácich zvierat najsilnejšie vyvinuté slinové žlázy v pysku, t. j. odlučuje najviac slín, ktorými má byť potrava premiešaná a tak dokonalejšie strovená. Tým zanedbávajú sa zuby a škrane (sánky čeluste) ktoré sú u svine od prírody silné. — A pretože sviniam riadne dávame priveľmi vodnaté žrádlo, žalúdočné a črevné šťavy sa tým nad potrebu riedia a trovenie je chybné. — Nepotrebná voda, ktorá sa takto do svine dostane, musí byť zase vyvedená von, a tým daromne slabnú nielen črevá, ktorými už či ako voda, či ako para odchádza, tedy i pečena, koža, pľúca, ba i krv. — Tekuté žrádlo dávame v nádobách, ktoré sa nedostatočne čistia, a tým často dostane sviňa žrádlo obsahujúce čiastky kysnúce. Tým kazíme sviniam vnútornosti i krv, obzvlášte však kosti, tak že často sa zjavujúca nemoc, lomivosť kostí, z toho pochodí. — Z toho nasledujú tieto pravidlá: Piascom treba dávať zrná a strukoviny rozmiažené, ale nikdy nie na jemno mleté. Keď im zuby narástly, dávajme zrno celé. Svine, ktoré sme doma nevychovali a ktoré do dospelosti nedostávaly žrať celé zrno, nechovajme celý, pretože ho nebudú žuvať a tak im ani nestrovi. Zrno dávajme v malých dávkach a častejšie cez deň. Keď chováme silnou stravou, na pr. tľbou, múkou, nuž spravme len husté cesto, a kde to možno, pridávajme kusy olejových pokrutín (olejových posúchov), aby svine mali čo žuvať. Nápoj treba dávať pred žrádlom a len v malej miere.

Dr. Bünmer docielil takýmto chovaním zdravé, silné a čerstvé kusy. Naj väčšiu váhu sviň dosiahol, keď choval suchým miazdeným zrnom. Ale najväčší oseh suchým celým zrnom. — Varené žrádlo dáva sviniam len z ohľadov zdravotných. Odporúča sa pridávať k žrádlu kostenú múčku a nie iné vápno na pr. kriedu, pretože krieda oslabuje trovenie.

Hlísty u žriebät. Žriebätá v prvom roku v jaseňi ľahko dostávajú hlísty, podobné dažďovkám a 15 do 25 cm. dlhé. Tieto hlísty vyvinujú sa pôvodne na mokrych lúkach a vodou napustených priekopách. Žriebä pri pasení ľahko sožerie zelinku, na ktorej nachodín sa zárody hlíst. — Žriebätá, trpiace na hlísty, ukazujú raz priveľkú, raz zase zmenšenú chuť k žrádlu, raz sú zapchsté, raz majú hnačku, chytajú do pysku smeti, stelivo, srsť im ostane tvrdá, nelesklá, pysk a chvost odierajú si kde môžu. Ale najistejší príznak je, keď hlísty odchodia. Doktorí hospodári myslia, že hlísty žriebaťom neškodia. Ale veru škodia nielen tým, že uberajú telu živnosti, ale zapričiňujú nemoce čriev, ktoré často končia sa zhynutím žriebäta. Preto, akonáhle zbadáme u žriebät hlísty, dávajme im tri razy denne po 1 gramme v teplej vode rozpusteného vínneho kameňa (Brechweinstein) do nápoja. Tento liek treba za dva až tri dni opätovať. Hlístami napadnuté žriebätá majú obyčajne i žalúdok oslabený. Preto pösypajme im za niekoľko dní žrádlo práškom z horca (gentiana) a kuchyňskej soli. I chovanie mrkvou dobre účinkuje proti hlístam. (Z časopisu „Pferd“.)

Nechuť k žrádlu u koňov. Keď kone nepravidelne a zle žerú, pri tom nemajú zimnicu ani zlé zuby, pysk majú slinatý, jazyk šliamom zatiahnutý, výkaly raz tvrdé, raz riedke a pomaly chudnú, treba im dávať miešaninu 140 gr. glauberovej soli, 120 gr. kuchyňskej soli, po 50 gr. sódy a tľcenej síry, každodenne v žrádlo po 2 jediace lyžice.

Nechuť k žrádlu u sviň má podobné úkazy a dá sa napraviť, keď im dávame miešaninu z rovnakých čiastok puškvorca (kalmusa), kriedy a kuchyňskej soli denne dva razy po pol jediacej lyžičke do žrádla.

Mäkká slanina je následok tučenia sviň samou kukuricou. Svine treba krmíť i miešaným krmom, hlavne však pred dokúmením treba im asi za 3 týžvne dávať jačmeň s ražou.

Zelená skalica je dobrý liek proti močeniu krvou a dlhotrvanlivej hnačke statku. Koňom a hovädziem dobytku treba dávať 8 gr., ovciam alebo sviniam 1 gr., psovi jednu tretinu gramu. Liek dáva sa smiešaný s horcom, puškvorcom (kalmusom) alebo borievkami v podobe prášku, jedna dávka rozdelená na dva razy denne.

DOPISY.

Z HNILCA, (spiš. st.) v apríli.

Dôstojný Pane!

Na ľavom brehu Hnilca leží starobylé baňské mestečko jedno zo sedem spišských baňských miest — Wagendrüssel — včul Merény — z ktorého do

dnes 500 katolíkov a vyše 1000 evanjelikov do Ameriky sa vysťahovalo, ba až po dnes vandrujú tak, jak by to len do susedov išli; k tejto farnosti patria dve nepatrné dedinky čo podrúžnice — filialky — od sveta celkom odlúčené pod samým vrchom Volovcom, najvyššou to horou vo Spiši ležiace, a síce: Štillbach včul Lassúpatak a Henzlova. Tý dve obce od pamäti sveta, Boh vie z akej príčiny, ale zavše v nepriateľstve žijú; jedna druhú by tak rečeno v ližici vody utopila. Odtiaľ je i to: že týto dve obce len pred niekoľko roky si dva malé kostolíky vystavili, kde, keď by sa boly priateľsky v jedno spojily, mohly nie kaplnky, ale úhľadný a prostranný kostol si vystaviť, lebo sú tie dve obce kontingentné, a tvoria tak rečeno len jednu obec s tým rozdielom, že Štillbach je vo Spiši a Henzlová v Gemeri len chotárom od seba odlúčené.

Tie dve obce už od starých časov udržuujú spoločne školu; ale čo sa stalo? V obci Štillbach je jeden spánštený krčmár menom Štefan Fridmanský, ktorého rodina len tak drevorubači (šichtári) sú jako aj tamti občania. Už od rokov krčmári, a prevýši najhoršieho žida! Pomaly skúpuje roličky od spoluobčanov Štillbašanov, tak že, jako sa zvyklo hovoriť, o krátky čas celý Štillbach bude mať vo vrecku. Jemu obec odovzdala ešte aj tú mizernú lúku, ktorú biednemu učiteľovi odobrala. A čo-že je toho úpadku za príčina? Pravdu mluviac, krčmár je jich bohom! Krčmár tento drží „Opravdového Krestana“ Bánffym plateného; je takým hrozným liberálom, že mu už viera, kostol, kňaz, náboženstvo je ničím. Do jeho krčmy vstúpivši občan, áno už i mládež tak prepitá, inšie od krčmára nepočuje, len na vieru, na náboženstvo, na kňazov blúzniť a hrozniť, atď.

Pred krátkym časom idúc pešky do Novej Vsi (Ig'ó) náhodou sišiel som sa a cestoval spolu s dvoma poriadnejšími Štillbašanmi, ktorí mi toto vyprávali, že veru obec Štillbach bez tohoto liberálneho, a spanšteného krčmára, jejich krv sta pijavica cicajúceho, nič previesť a vykonať nemôže. Krčmár robí obecné rachnunky, on z obecnej hory drevo predáva; za pálenku od chudobných šindle odberá, a najnovšie im radí, aby aj školu štátu odpredali. Pri obecných počtoch (rachnúnkoch) im vraj takúto radu dal: Štátna je budova školská, nech budú aj štátni učítelia, a tak nás škola nič stáť nebude! Ach, pustil-že s tým vodu na svoj mlyn! Hneď zahrneli Štillbašania u rychtára Štefana Miškoviča: „Hej krčmáru, keby ste nám to mohli vykonať a vypraviť, bolo by to dobré pre nás! a my budeme bez starostí.“ Nútne tuná pripomenúť, že erár povynnen je budovu školskú udržovať, len povozy a nádennické práce obe obce dávajú.

Štillbašania susedia! snád ani nevedia, čo je to tá štátna škola? Prečo-že tú štátnu školu všetky iné poriadne katolícke obce mať nechcú? Prečo-že i sv. rímský Otec, a Cirkev katolícka tak vrele veriacich

napomína, aby si školy katolícke chránili? A vy pane Fridmanský, snád tiež ani samy neviete, čo sú to tie štátne školy? Nuž počujte-že: Keď štát školu vystaví, a do nej učiteľov vymenuje, odkiaľ že on peniaze berie? Či tie peniaze nejdú z vrecok vašich, a z vašich krvavých mozoľov? Štát má vtedy groša, keď mu ho vy dáte. Keď vám školu a učiteľov štát dá, vyhodí na vás školskú daň; pri zápise dietok do školy nebudete platiť len 20 krajciarov, jako dosiaľ lež tri štyri, aj päť z'atoviek. Môžete sa len hneď o kántora a organistu už vopred postarať, ktorý vám bude v kostole organovať, a spievať, keď len ešte aj ten kostolík, ktorý ešte si tak krvopotne vystavili, neponúknete krčmárovi Fridmanskému, aby vám ho odpredal. Lebo dobre povedal jeden štátnik: „Kto dnes školu ta dá, zajtra i kostol zapredá bez svedomia!“ A to povedal jedon štátny úradník, ale vzdelaný, o chlebík sa nebojaci, kdežto naši „opravdov krestania“ ako zlý duch za chlieb a surovú moc zapredajú i cirkev i školu, a za peniaz budú i čertovi dieťa kolísať. — Bude-li štátna škola, nebude mať kto s kňazom pochovávať, nebude miništranta a'ď., do dnes ste si sami učiteľa volili; potom štát pošle, jakého on chce, nie jakého vy chcef budete; a do štátnej školy môžu vám kalvína, hocakého inoverca poslať za učiteľa, ba i žida. Smutno, veľmi smutno je to, keď naše katolícke obce pomaly hynú, a pomaly vymierajú. Nie ešte dost, že zo Štillbachu najviac pre pijatiku mnohí do Ameriky sa vsťahujú, bo myslia, že im tam pečené holuby do úst poletia, ale i mnohí za mladý zomierajú. Len asi pred 30—40 rokami riastli tam chlapi, jako jedle vysokí, a jako buky silní, dnes? mládenci zakrpatelí, vycicaní bladi, škrofulezni tak, že za vojaka mládenca v Štillbachu už nenaleznúť. Dievčence po službách tratia česť, statočnosť a veniec panenstva; áno prejdu roky, dokúď sa poriadny párik najde, ktorý by do manželstva vstúpil v stave bol; a to robí všetko vaša krčma. — Štillbašania! nie o štátnu školu, ale o jedného učiteľa sa postarajte; založte spolok miernosti, a odvráťte sa od korhelstva, pilnejšie navštevujte kostol ako krčmu, len vtedy, a len vtedy obec vaša do predošlého rozkvetu príde, ináč obec vaša vymreť ide, lebo bez Boha je nič! Boh vám pomáhaj!

Katolik.

BIELYPOTOK, 28. marca 1899.

Vážení pán Redaktor!

Ponevác o vašej obci málokedy sa stáva spomienka v našom obľúbenom Kresfanovi, prosím vás, buďte tak láskavý týchto pár riadkov uverejniť.

Ctení čítatelia! Keby ste nohy po pás zodrali a pochodili celý svet, nenašli by ste obec, v ktorej by bolo takého domáceho pokoja, jako u nás. Keď si muž len jeden deci vypije, on je hlava celej rodiny.

Keď raz niečo rozkáže, a to sa nestane, dupne nohou! deti sa od strachu rozprchnú, žena ale do kútika utiahne. Keď ale príde trh, žena posbiera smradlavé vajcia, aby ich v meste za dobrý peniaz predala. A keď si po dobrom trhu len jeden liter pálenky vypije a tak novonarodená — cestou od druhých žien, dobrými radami podporená — domov sa dovlečie: nasane neprestajné ostré rapčanie, rapčanie jazyka opilej ženy. Muž chlušený divokým hlasom a omámený lúbežnou vôňou zo žalúdka sa vypárujúcou, dá pohyb stroju telo nosiacemu a u stola pána Náthána Krásnoka složí ustaté kosti svoje. Tri štyri deci z tej oživujúcej tekutiny občerstvia telo a obveselia dušu, ktorá teraz už chce sa zápasit' s celým svetom. Poberá sa chytrým krokom domov a smelo sa postaví — ak ho ešte nohy držia — pred obličaj ženy, ktorá ešte len teraz počre sypať mená láskeplné na jeho ubohú tekvicu. Ale ani on sa nedá tak ľahko, keď nevládze jazykom pomáha si päsťami. Na čo nastane všeobecná rúvačka, vykladania slov: „oko za oko, a zub za zub.“ Hotové divadlo. Shrknú sa dolní a horní susedia. Nastanú dve strany, strašný boj, ktorý keď sa skončí, na zem popadané chlpy vrkočov znamenajú, že slabšia stránka prehra'a. Na druhý deň idú sa žalovať. Poplatia za vytrhané vrkoče, súdobnie kelčíky, potom ich pozavierajú, kde sa majú kedy zas pomerit'. Tak sa skončí pri svätom pokoji u nás táto maličká zábava. Krásny obraz! Nenasledujte ho, druhí! K potešeniu musím podotknúť, že nedávno sme mali sv. missie, ktoré mali pekný účinok, tak že také bitky teraz sa už zriedka stanú. Najväčší korhelia zriekli sa trúnku pálenečného na celý život a tak máme teraz krčmy prázdne a kostol plný. Máme domáci pokoj. Trúnok je otrava, chráňte sa ho, milí rodáci. S Bohom!

Osan.

ODKAZY REDAKCIE.

Rukopisy nedávame nazpät' a listy bez podpisu mena neberieme do povahy.

Tí všetci, ktorí ešte nedoplatili na „Krestana“, napomínajú sa, aby to čím skorej učinili, pretože v protivnom páde prinútení budeme im noviny zastaviť.

Vrele prosíme cténých spolupracovateľov a dopisovateľov „Krestan“-a, aby ráčili dopisy v nedeľu, alebo pondelok poslať, ináč nemôžeme ich uvereniť v najbližšom čísle.

Koeditz Ján Janetka. Vám ešte príde platif 2 zl. ostatnie je všetko v poriadku. S dečný pozdrav. — V. K. To by som ani za celý svet neurobil. Keď by ste sa k tomu predsa odhodlali, musel bych mysleť o vás, že vo vašej hlave sú otruby a nie modzgy. Len pozorujte, aby sa vaša hlava k sviniam nedostala, lebo by ony s otrubami i vašu hlavu zjedli. Človek nikdy nesmie zabudnúť, že je mu bližšia košela, nežli kepeň alebo hrebeň. — Jozef Plechák. Len i ďalej tak. Vy ani to neviete, že jaký zrak nepotrebuje oko? (zázrak) — Jozef Kulifaj v Borovcach. Vidím že ste vy chlap, ako strap. Bárš škúľite, preto dobre musíte vidieť. — Dp. v Kisgradne. Vaše riadky sme odovzdali expedícii. — Dp. Greb. Len častejšie. — Ján Osel. Vaše meno by múdrejšie znelo aspoň takto „Osle“. Vaše riadky dokazujú, že hlavu nemáte, jako osel, ale jako mudrc a poseľ. — Jozef Strákoš v Trenčiansku. To by sme ani vlastnému dedovi k vôli nemohli urobiť. Vy ani to neviete, jaké dno nepotrebuje sud (oupus) — Jožko Lapaj v Trebaticiach. Aj figliar môže veľmi ľahko zle pochodiť. Či neviete toto porekadlo: Na každý figel sa najde protifgel. — J. L. Nádaš. Nemôžeme. U vás sme ešte nikdy neboli. — Jozef Bájla. Nám darmo robíte výčitky, lebo s predplatkami a doplatkami expedícia manipuluje, ktorej sme odovzdali vašu kartu. My to nepovažujeme za vyznačenie, keď kto na naše meno pošle predplatok. — Ján Skrovánek. Takto: Redakcia „Hospodárskych Novín“ v Turčianskom Svätom Martine. — K. J. na Dobrej Vode. Váš dopis nebolo možno uverejniť. Každý nemôže tak dokonale rozumieť musike, jako vy. — Kaco Maco. Ktosi vás pochválil v liste, ktorý ale dľa našej mienky od daktorého notára musel pochádzať. Ponevác sme neni vo veľkom priateľstve s občanskými farármi, neuverejnili sme ten chválospev. — Jozef Kelle. Odovzdali sme expedícii. — Chcete, Kocuričan, také vety čítať. Nuž tu máte dve-tri: Orech tvrdí, zub červivý; — mladá žena, muž šedivý, smädny človek, a stok suchý — sedliak, ktorý pero ľubi. — V. zl v Podoli. Toho roku sme ešte nepočuli hrmeť. Do mája je síce ešte ďaleko, preto ale zapamätajte si toto: Keď začujem v máji hrom, zelený je každý strom. — V. H. Vy ste nás napádať chceli, lenže vaše riadky boli také prosté a sprosté, jako keby vaša hlava vrecom bola udrená. — Ján Markovič v Marii Nostre. Expedícii sme sdělili vašu žiadosť. — J. L. v Or. Vaše riadky sme použili, bárš tak špatne boli písané, že sa vám, ako starému židovi musela ruka triasť, keď ste ich čarali. — J. Lapaj v Trebaticiach. Keď sa vy na silu chcete do odkazov dostať, my vám to vďačne urobíme, jestli sa ani toho nelakáte, aby ste na posmech boli obrátený. Tedy odpíšte, či aj pod touto podmienkou to žiadate?? — Jožko Smutný v Osuskove. Keď také veci si dovoľujete, tak už aj kabát môžete na ruby nosiť. Svokre odovzdajte náš pozdrav. — Mišo z budy. kedy si to začnete? — Filip V. v Žiline. Kaco-Maco je spokojný

s tou varínskou pravotou!?!? Kto vie, jako sa bude chovať pri najbližšej volbe? — *Tajomník murárskeho spolku v Nitre.* Verte mi, že sme my tu v Budapešti obsypaní takými.

Spolu tu upozorňujeme čl. predplatiteľov na to, keď niekto nedostane noviny, nech listovne alebo na korešpondentnej karte nepýta druhé, lebo to je unovanie a i útraty, lež nech ide na poštu a osloví pošťára, aby reklamoval noviny úradne on. To je povinný učiniť každý poštový úradník *úplne za darmo.* Keď by niektorý to nechcel urobiť, treba to napísať do žalobnej knihy, jaká musí byť na každej pošte, alebo v liste ho udať u poštovej, direktcii. Veď to potom vykoná. Úradná reklamácia má ten osok, že pošťári väčší pozor dávajú na novinky a nerezhadzujú ich tak ľahkemyslné

Knižná polica.

Hospodárske Noviny. Mesečník tento vychádza v Turčianskom Sv. Martine. Predplatná cena jeho je 1 zl. na celý rok.

Príprava ku sv. spovedi a sv. prijímaniu. Toto asi 80 strán obsahujúce dielo, ktoré je spolu i modliacou knižkou, stojí broš. 10 kr.; viaz. 15 kr. Soslovenčil ho dr. Jozef Janda. Dostať ho u veľk. p. Lujzy Csery (Budapešť, VI. Podmaniczky u. 15.). Vrele ho odporúčame.

Budapeštianske obchodné zprávy.

1. Zbožie. Pšenica (žito) banátske 10.00—10.30. Od Tisy 10.10—10.45. — Od Pešti 10.05—10.40. — Zadunajské 10.05—10.40.

Raž 7.75—7.95.

Jačmeň na krmenie 6.20—6.55. — Do pálenice 6.60—7.40. — Na pivo 7.60—8.40.

Oves 5.80—6.15.

Kukurica 4.65—4.70.

2. Múka.

0	1	2	3	4	5	6	7
17.30	16.70	16.—	15.30	14.80	14.—	12.90	10.50

7½ 8

8.60 6.00

Otruby fajnové 3.95, grobovité 3.95.

3. Strovy. Veľká biela fizuľa 7.50. — Malá 7.75. Hrach 11.13. — Pšeno 04.75—5.00. Konopné semä 10.50—11.00.

4. Semä na sejbu. Červená datelina 45—55 zl. Staré semä 00—00 zl. — Lucerna 46—52 zl. — Baltacim 00.—00.00. — Muhar 6—6.25 zl. Ladník 11.50—.

5. Hyd a vajca. Kura 60 kr. — Sliedka 70 kr. — Kapán 1 zl. — Morka 0.00. — Krmená hus 2.60. — Kačka 1.20 zl. — Krmená kačka 2.90. — Vajca 7—8 kusov 20 kr., 46—47 kusov 1 zl.

6. Svine. Prasce 1 pár 120—180 kilov 54—58 kr. Staré, 1 pár 320—380 kilov 55—57 kr.

7. Telce. Živé 34—36 kr. kilo. Sekané mäso 00—00 kr. kilogram.

8. Masť a slanina. Sviňská v sudoch 58—69 zl. — Bielotabulová 60—64 zl. (v troch kusoch). — Udená slanina 60—67 zl.

9. Remeň funtový od 14—18 kl. terey 142—144.
10. Kraviny vrázkované 5—6 kilové 170—175.
11. Tefaciny barnavé 10—13 kl. 390—420.
12. Potrava. Seno. Lúčne seno 2.00—3.00 kr. — Slama. Na postielanie 1.40 kr. — Žup 1.90 kr.

NEMOCNYM L'UDOM

POTECHA A POMOC

ktorí na stužkovú hlístu a na žalúdok trpia.

Stužková hlístu i s hlavou vyženie sa bez bolasti za šesť minút.

Ochranný znak.

Pravdivé dostať jedine v lekárni JOZEFA SCHNEIDER v Rešici, hlavná ulica 6. (Dolnie Uhorsko). Za rýchly a bezbolastný istý účinok rukujem. Neškodí, bárs nenie stužkovej hlísty. Vek udať treba. Zákonne chráneno. Jedna škatuľa s doberkou 3 zl. 60 kr. Znaky stužkovej hlísty sú tieto: Bledosť tvári, mútny zrak, svetlé prstene okolo očí, chudnutie, nečistý jazyk, netúženie po jedle, človekovi zle prichádza, vracal by a závrat má, veta šlajmu, vpuchnutie tela, žalúdok je kyslý, záha páli, grganie, pichanie a bolast v črevach, klopanie srdca, neriadne koluje krv, u ženských hlavy bolenie, náchylnosť k zrotenosti, žiadanie smrti, zunoovanie života. — Ďalej dostať tu i všade v lekárňach Antonové tašky Schneiderové, ktoré sú ešte neprekabátené z ohľadu účinku. — Jedna škatuľa stojí 2 zl. 50 kr. Pri tuhej bolasti veľká škatuľa 4 zl.

Opravdivo dostať, jedine v lekárni

JOZEFA SCHNEIDERA v Rešici
24—30 (Dolnie Uhorsko).

OZNAMY

PRE NAŠE NOVINY VÝLUČNE
LEN VYDAVATEĽSTVO
„KREŠŤANA“ PRIJÍMA.

Moje srdco také

a tvoje je jaké?

Cena 4 kr.

Toto utešené dielo vidata

„tlačiareň sv. Gerharda“.

Vrele ho odporúčame
ľudu.

Papier makulatúrovy

je k dostaniu u nás; *metrický*

cent stojí 6 zl. 50 kr.

Katolícke kníhkupectvo.

Správa kat. umeleckého ústavu Sv.
Gerharda otvorila

obchod
katolíckych kníh.

Tento katolícky obchod zamýšľa sú-
stredniť tak uhorské, ako aj cudzozemské
diela katolíckeho spisovateľstva, na sklade
má maďarské, nemecké a slovenské modliace
knižky a iné náboženské diela.

Umelecký ústav Sv. Gerharda má
svoju tlačiareň a vlastné spisovateľstvo (Bu-
dapešť, VIII. Práter u. 44.).

Prosíme pozor dať.

V Maďarorságu veľmi je rozšírené v obchode zvratníctvo a ziskuchtivosť. Od tej doby čo som s kosou „sv. Antona“, ktorej chýr rozšíril sa po celej krajine, zvratníkom trochu na prsty klopol, všemožnými figfami napodobňujú ju a prevádzajú ľudí, že ich ľahký tovar je kosa „sv. Antona“, proti tomu osvedčujem sa, že v Maďarorságu nedržím ani jednatela ani podomníka. Opravdivá kosa „sv. Antona“ len u mňa môže sa dostať.

Ctené vidiecke obecnstvo nemôže sa zaobísť bez jedného nástroja, bez kosa. Dobrá kosa je poklad; zlá kosa je taká ostuda, ktorá ani toho nenie hodná, aby sme ju do ruky chytili. Každý to dobre vie, a predsa mnohí slepo veria zriedkavými líškavými výrazy vychválenými kosama týmto dopieravým odpredavačom. Toto je tá jediná kosa, ktorá doposiaľ nad všetko očakávanie úplne vyhoveľa žiadosť kupovačov.

Kosa „Sv. Antona“

právne zaslúži byť menovaná kosou ľudu, ako ju na mnohých miestach menujú.

Toľkých a takých uznani pôvod je ten, že je ona trváca, ani pritvrda, ani primáká není a podivuhodne ľahká.

Kosa je tenká, ale hrdlo má mocné, šikuje sa ona do ruky obyčajného kosca; nemusí sa kováčovi poslať, aby jej zohol hrdlo, pretože následkom tohoto obyčajne zmáknje zadná časť kosa.

Veľa gazdov následkom chybného kuvania aj tú najlepšiu kosu pokazia. Pri kose „sv. Antona“ nemôže sa to stať, pretože ona už vo vykuvanom a vyprobovanom stave dostane sa do ruky kosca.

Po jednom kuvaní aj behom viac dní dobre kosí kosa „sv. Antona“ a po jednom brúsení aj na 150 rokov sa dá s ňou dobre kosíť aj tá najtvrdšia brehová tráva.

Za každý kus dobre stojím; nezodpovedajúci premením.

Ceny kosí „Svätého Antona“.

Zdĺžka cmtrov:	70	75	80	85	90	95	100
Cena kosa	zl. 1.—	1.05	1.10	1.15	1.20	1.25	1.30 kr.

Amerský kosový kameň je veľmi zodpovedajúci tomu cieľu. Cena 25 kr., 10 kusov 2 zl. Strieborná-ocelová bakka s kladivkom v skovadle 85 krajciarov. — Ocelové kosáky „sv. Antona“ po kuse 35 kr., 10 kusov 3 zl. — Pri objednaní 5 kosí, franko, pri objednaní 10 kusov jedenásty sa pričíni. **Jozef Sohr v Somogy-Szille.**

Kosa len vtedy je opravdivá, jestli na stupni je môj obranný znak, na tabuli ale toto sa dá čítať: **Ocelová kosa sv. Antona Sohra.**

Obrázkový cennostov zdarma.